

Obecné NOVINY

Občasník obce Ďanová

20. vydanie

Ročník V.

Číslo 1

Pre vnútornú potrebu

3. december 2020

Na úvod

Milí čitatelia, po viac ako poldruha roku sme pre vás pripravili ďalšie vydanie novín. Nájdete v nich zhrnutie života v našej obci za „dve letá“. Po štyroch úspešných ročníkoch si myslíme, že jedno až dve vydania za rok pre tento obecný plátok stačia. Príležitostne vieme pripraviť vydanie navyše.

V poslednom vydaní z 13.3.2019 nám z pracovnej zostavy v rubrike o jubilantoch nechtiac vypadli oslávenci od 75 rokov a starší, za čo sa im ospravedľujeme. Blahoželanie patrilo aj im, preto ich dodatočne nájdete v tomto vydaní.

Za spoluprácu chceme poďakovať Zuzke Martiniakovej ml., ktorá sa pre povinnosti rozhodla ukončiť dobrovoľnícku činnosť pri tvorbe novín. Ona dávala výsledný vzhľad stránkam, ktoré sa vám doposiaľ dostávali do rúk.

Na prvý pohľad by sme mohli povedať, že v tomto roku sa nič nedialo. Opak je však pravdou. I keď sú mnohé oblasti nášho života obmedzené či zrušené, život v obci ide ďalej a nebolo toho až tak málo, čo sme jednotlivo či ako obec prežili.

NÁŠ ŽIVOT V PANDEMICKOM ROKU

Keby niekto pred rokom povedal, že čochvíľa štangastom zatvorí krčmu, veriacim kostol, že budeme nosiť tvárové rúška a nebudeme môcť navštevovať blízkych, veru by sme sa mu asi riadne vysmiali. A keď sa počas ostatných Vianoc začalo hovoriť o koronavíruse v Číne, ani sme netušili, že prejde len málo vody a aj naše každodenné fungovanie sa radikálne zmení. A naozaj, stalo sa to realitou. Keďže sme o víruse nevedeli nič iné, len že je zákerný a rýchlo sa šíri kvapôčkovou infekciou, naše dievčatá, mamy a staré mamy pre celé Slovensko ušili ochranné rúška, pretože ich bol nedostatok. Do šitia rúšok

sa pustili aj ženy v Ďanovej. Spolu ich ušili viac ako 150 kusov. A mnohé krajiny začali robiť podobne. Štát denne zavádzal opatrenia na zmiernenie šírenia vírusu a pohyb ľudí dostal mnohé obmedzenia a zákazy. Uvoľňovanie opatrení prišlo až v máji a v júni, v čase, keď denné prírastky infikovaných pribúdali len v jednotkách. Vďaka rúškam, ale i preto, že sme boli zodpovední, sme prvú vlnu zvládli výborne.

V súčasnosti čelíme druhej vlne a infikovaní alebo v karanténe bývajú i naši občania. Obec však funguje v štandardnom režime, ale so zvýšenými protiepidemickými opatreniami. Hoci sme len malá obec, náš život sa v priebehu jedného roka zmenil ako nikdy predtým a viac sme mysleli na svoje zdravie. Paradoxne, zníženie mobility malo za následok vyčistenie ovzdušia nad Európou, v niektorých oblastiach až o 70%, čo je základ pre naše zdravie a ďalší život. Úsilie o čistejšie prostredie bude záujmom nás všetkých čoraz viac.

Výskyt Covid - 19 :

- prvý prípad v SR: 6. marec 2020, Bratislava
- prvý prípad v okrese: 8. marec 2020, Martin
- prvý prípad v Ďanovej: október 2020

Obmedzenia v Ďanovej:

- žiaci prestali chodiť do školy, škôlky
- mnohí pracujúci nemohli ísť do zamestnania
- zrušili sa všetky hromadné podujatia
- obmedzili sa stretnutia s inými ľuďmi
- zatvorili sa krčmy, kostoly, kultúrne domy
- začali sme nosiť tvárové rúška
- karanténa po príchode z cudziny
- zahraničie bolo označené za rizikové
- pozitívni a ich kontakty musia byť izolovaní
- Veľká noc iba doma
- Dušičky bez návštev cintorínov

Výnimky zo zákazu pohybu:

- cesta do zamestnania
- nákupy, lekár, lekáreň
- čerpacia stanica, pošta, banka
- pohyb v prírode, starostlivosť o blízkeho

OBZRIME SA ZA NOVEMBROM '89

Kto by povedal, že sloboda má už 31 rokov. Väčšina si živo pamätá na tie dni. Ľudia už toho mali dosť. Chceli slobodu, dôstojnosť, mať život vo svojich rukách. Dosiahli to. Dnes sa však mnohí pýtajú, či sme sa nespreneverili odkazu nežnej revolúcie, keď sme už zabudli na úctu, slušnosť, čestnosť. Klamstvá v priamom prenose, ponižovanie, zlodejstvo, ničenie majetku, hrubé vyjadrovanie..., to asi nebolo tým želaným ovocím novembra 1989. Hovorí sa, že je zle, ak sa také niečo deje. Ešte horšie však je, ak nám to už ani neprekáža. Nasledujúci príbeh nám môže byť akýmsi malým zrkadlom...

Mladý muž stretne v parku starého pána a pozdraví ho: „Pekný deň, pamätáte si ma?“ Starý pán odpovie: „Pekný deň aj tebe, mladý muž, veruže si ťa nepamätám.“ Mladík si prisadne k nemu na lavičku a povie, že bol jeho žiakom. Profesor sa ho pýta: „Naozaj? A čože teraz robíš?“ Mladý muž odpovedá: „Som učiteľom.“ „Ach, to je krásne, presne ako ja.“ povedal mu starý pán. „Stal som sa učiteľom, pretože ste ma inšpirovali.“ Starý pán, celý zvedavý, požiada mladíka, aby mu povedal prečo. A mladý muž mu rozpovie tento príbeh:

„Jedného dňa prišiel môj kamarát, tiež študent, do školy s krásnymi novými hodinkami a ja som mu ich vzal. Hneď, ako si to kamarát všimol, sťažoval sa nášmu učiteľovi. Učiteľ sa postavil pred triedu a povedal: „Hodinky vášho kamaráta niekto vzal, ktokoľvek to urobil, vráťte ich.“ Ale nevrátil som to, pretože som nechcel. Učiteľ potom zavrel dvere a povedal nám všetkým, aby sme sa postavili do kruhu, pretože chce skontrolovať naše vrecká jednému po druhom. Najprv nám však povedal, aby sme zatvorili oči. Tak sme to urobili a on prehľadal vrecko po vrecku a keď prišiel ku mne, našiel hodinky a vzal ich. Stále však hľadal vo vreckách ostatných a keď skončil, povedal: „Otvorte oči, našiel som hodinky.“ a vrátil ich spolužiakovi. Nikdy mi nič nepovedal a epizódu nikdy nespomenul. Nikdy nespomenul, o koho išlo, kto tie hodinky ukradol. V ten deň navždy zachránil moju dôstojnosť. Bol to najhanebnejší deň môjho života. Nikdy ste mi nič nepovedali, ani nevynadali, ale dali ste mi takýmto spôsobom morálne ponaučenie. A vďaka tomu som pochopil, čo musí pravý pedagóg robiť. Pamätáte si túto príhodu, pán profesor?“ A profesor odpovedal: „Pamätám si tú situáciu, ukradnuté hodinky, pozeral som všetkým do vrecka, ale nepamätal som si ťa, pretože som pri hľadaní tiež mal zatvorené oči.“

Toto je podstata slušnosti.

Ak chcete niekoho napraviť, nemusíte ho ponížiť.
Ak to nedokázate, nemôžete ho nič naučiť...

Ilustračná snímka

Čo je Covid-19?

Ide o respiračné ochorenie a vysoko nákazlivú kvapôčkovú infekciu, ktorá sa podobá chrípke. V mnohých prípadoch má zákernejší priebeh a prejavuje sa teplotou nad 38°C, sťaženým dýchaním, stratou chuti a čuchu a i. Človeku s ťažkým priebehom „zlikviduje“ pľúca, čo spôsobí smrť. Ohrozenou skupinou sú ľudia vo veku nad 65, obézni ľudia, diabetici, či pacienti s inými závažnými diagnózami. Pandémiu Covid-19 spôsobil genóm SARS-CoV-2 zo skupiny koronavírusov, ktorého pôvod nebol doteraz určený. Vedci zatiaľ prehlásili, že je prírodného pôvodu, a teda nevznikol úmyselným zásahom človeka.

Účinná ochrana

Do času, kým vyvíjané očkovacie vakcíny prejdú všetkými procesmi testovania, jedinou účinnou ochranou sú tri jednoduché spôsoby znižujúce prenos infekcie.

RÚŠKO – zachytáva veľkú časť vírusových kvapôčok pri výdychu a pri rozprávaní. Správne nasadené pokrýva nielen ústa, ale aj nos. Správne nosenie znamená ohľaduplný prístup k druhým, najmä ak sme infekční.

ODSTUP – pri stretnutí s cudzou osobou sa odporúča 2 m. Na stretnutie je vhodnejšie vonkajšie prostredie alebo aspoň dobre vetraný priestor.

RUKY – časté umývanie mydlom a teplou vodou, prípadne dezinfekcia.

Treba pochváliť slovenskú mládež, pretože rúška poctivo nosí. Chráni tak starších, ktorí sú najviac ohrození. Ľudia vo vyššom veku často nosia rúško pod nosom, alebo až pod bradou, čiže ho v podstate nemajú. Zbytočne sa tak vystavujú riziku nákazy. Mnohí nepochopili princíp tohto spôsobu ochrany a vidia v tom len povinnosť, čo je škoda.

Boris Filan o COVID-e

Pýtame sa, čo sa v tom svete vlastne deje a kam to speje...? Polemík je veľa, správnych odpovedí málo. Asi sa zhodneme na tom, že nás to núti aspoň zamyslieť sa a možno aj zmeniť svoje konanie... Ale v čom? Nechajme sa trochu inšpirovať slovami známeho Borisa Filana, keď vo svojej relácii „Pálenica“ v sobotu 17.10.2020 na Rádiu Slovensko takto polemizoval:

„Počúvajte, ale čo ak toto nie je choroba, ale uzdravovanie...? A epidémia? Nie je to čírou náhodou to naše šialenstvo ako obžerstvo a nenásytosť tie roky predtým...? Narazili sme na múr výkonných počítačov, cestovania, rozkoší, bohatstva a nenásytosti. Cesty plné obrovských áut, v ktorých sa vezie jeden človek, planéta upchatá plastovými taškami a fľašami. Nákupné centrá preplnené množstvom zbytočného tovaru, tony antibiotikami vykrmených kureníc a nadopovaného dobytká. Ľudský kontakt vymenený za sebaukájanie na sociálnych sieťach. Zrušené armády, zrušené hranice, nevšímavosť k starým a slabým. Od nástupu pandémie sa čistia moria aj obloha, ale väčšina tovarovodov aj tak ďalej chrlí tie svoje zbytočné produkty. Nepochybujem, že Covid – 19 prežijeme, natočia sa o ňom mnohé filmy... Ale celý ten spotrebný cirkus sa začne odznova, lebo my nechceme pochopiť, že na striedačke sú už možno pripravení Covid – 20, 21 až 100, každý silnejší a nemilosrdnejší ako ten predošlý. Až kým nepochopíme, že peniaze sa jesť, piť a dýchať nedajú“.

PLOŠNÉ TESTOVANIE V ĎANOVEJ

Počas dušičkového víkendu 30.10. a 1.11.2020 a potom aj nasledujúci víkend sa v Slovenskej republike konalo plošné testovanie antigénovými testami na prítomnosť vírusu Covid – 19 v tele človeka. V súčasnosti situácia nie je priaznivá. Vláda k tomuto kroku pristúpila v snahe prelomiť nepriaznivú krivku s vysokým denným nárastom počtu infikovaných a tiež zabrániť kolapsu

zdravotného systému a úplnému „vypnutiu“ krajiny.

Testovanie sa u nás vykonalo v priestoroch kultúrneho domu. Náklady obce na pokrytie obidvoch testovaní predstavujú sumu 1157 €.

Testovanie:	1. kolo	2. kolo
Počet zúčastnených z Ďanovej:	369	345
Počet zúčastnených z inej obce:	120	76
Covid pozitívni:	3	1

Snímka: Odberový tím počas 1. a 2. plošného testovania.

ÚTOČISKO POČAS PANDÉMIE

Voľný pohyb v prírode počas tohtoročnej pandémie obmedzený nebol. Príroda v okolí rybníka sa tak stala vyhľadávaným miestom milovníkov prírody zo širšieho okolia Turca. Počas jarných mesiacov denne navštevovali okolitú prírodu nielen jednotlivci, ale i celé rodiny s deťmi, ktoré museli byť doma zo školy či zamestnania. Parkovisko pod cintorínom tak bolo denne plné zaparkovaných vozidiel. Skupinka z Ďanovej a Martina počas tohto obdobia kompletne vyzbierala odpadky po ľahostajných ľuďoch v širšom okolí rybníka, za čo im aj touto cestou ďakujeme. Počas leta sa tu objavili aj návštevníci z Maďarska, Poľska, Srbska, Čiech

a Nemecka. Našli to tu podľa aplikácie, v ktorej zdieľajú pekné miesta. Turista z českého Trínca uviedol, že je to jedna z mála lokalít, kde je čistá príroda.

Snímky: Tunajšia príroda očami návštevníkov.

Medzi pravidelnými návštevníkmi rodičov s deťmi bola aj lekárka J. Gabajová, ktorá nám poslala aj niekoľko fotiek a o oddychu v okolitej prírode napísala:

„Rybník a obloha nad ním je neskutočne krásna, má naozaj tisíc podôb, nadpozemsky kludné zátíšie, priam balzam na nervy, kde sme našli útočisko počas prvej vlny coronapandémie. Ďanovianský rybník nám prirástol k srdcu a stále sa tam radi vraciame. S mužom otužujeme, radi plávame v chladnej vode, popri nás to skúšajú aj naše deti. Popri prvých jarných kvietkoch sme pozorovali aj svrčky, jašteričky, neskôr žubrienky, deťom sa to veľmi páčilo a my sme si zaspomínali na detstvo. Neskutočný relax.... No a v tej kráse a objavovaní nebolo možné prehliadať kvantum odpadkov, ktoré boli nahádzané snád' v každom kúte, učupené v každom kríku za rybníkom a hlavne pozdĺž potoka, nuž som začala zbierať a pridali sa aj ostatní, vyzbierali sme cca 20 vriec odpadkov a potom ešte priebežne pár vždy, keď sme prišli plávať. Keď sa človek cíti v prírode ako doma, nemôže ignorovať špinu, ktorá sa tam

povaluje, to sa proste nedá. Ďalšiu jar sa chystáme znova.

PREVÁDZKA MATERSKEJ ŠKOLY

Pandémia Covid-19 výrazne obmedzila aj fungovanie MŠ. Od 16.3.2020 bola škôlka zatvorená a 34 detí muselo zostať doma, rovnako tak aj mnohí rodičia. Škôlka sa opäť otvorila až 1. júna, z čoho sa deti veľmi tešili. Rodičia po vyše dvoch mesiacoch mohli ukončiť OČR - ku. Vzhľadom na dlhé „pandemické prázdniny“ boli skrátené letné prázdniny v MŠ na tri týždne v auguste. Do prvej triedy základnej školy v septembri odišlo 8 detí.

Škôlku v súčasnosti navštevuje 37 detí, čo je aj maximálna kapacita dvoch tried. Vekovo mladšiu triedu navštevuje 18 detí, do staršej triedy chodí 19 detí, z nich je 9 detí v predškolskom veku. MŠ funguje v režime prísnych protiepidemických opatrení.

Snímka: Vo februári deti v škôlke privítali bábkové divadlo zo Žiliny s rozprávkou o psíčkovi a mačičke.

Snímka: MŠ vlani uspela v projekte B10 záhradka a z nadácie Volkswagen dostala na jej vybudovanie 1.000€.

FUNGOVANIE ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Počas prvej vlny šírenia Covid-19 bola rovnako zatvorená aj Základná škola v Beniciach, ktorú navštevujú aj deti z Ďanovej. Nový školský rok 2020/21 sa začal riadne, no zdá sa, že pre žiakov a učiteľov bude oveľa náročnejší ako ten predošlý. Rovnako i v škole platia prísne hygienické opatrenia a rodičia do školy nesmú. Prezenčná forma vzdelávania sa strieda s dištančnou a v karanténe zostávajú celé triedy. V dňoch od 12. do 16. októbra 2020 bola v preventívnej karanténe celá škola. Aktuálne školu navštevujú len žiaci 1. stupňa, žiaci 5. až 9. ročníka sa vzdelávajú dištančne.

REKONŠTRUKCIA HASIČSKEJ ZBROJNICE

Budova bývalého obecného úradu, v ktorej je teraz hasičská zbrojnica, prešla rekonštrukciou v prvej polovici roka 2018. Na budove boli osadené nové okná a dvere, bola odizolovaná proti vonkajšej vlhkosti, vybudovali sa nové chodníky. Budova je po novom vykurovaná ústredným kúrením s kotlom na peletky. Dvere do garáže nahradila elektrická roletová brána.

Dodávateľ: Anton Poništ

Celkové náklady: 35.007 €

Dotácia Ministerstva vnútra: 30.000 €

Spoluúčasť obce: 5.007 €

Stav: ukončené, skolaudované.

Z ČINNOSTI DHZ

Činnosť dobrovoľných hasičov v obci je rovnako ovplyvnená pandemickými nariadeniami. Všetky cvičenia a súťaže sú zrušené, zostáva len údržba techniky, aby bola pripravená na zásah. Na jeseň minulého roku hasiči rozbehli krúžok „mladých hasičov“, aby z nich vzišla nová generácia hasičov v obci, v tomto roku však ich príprava nebola možná. V apríli počas lesného požiaru v Gaderskej doline boli naši hasiči povolani zabezpečiť asistenciu posádke vrtuľníka, ktorý priletel z Prešova a kyvadlovo zásoboval požiarovisko vodou z rybníka. Bol to vrtuľník UH-60M Black Hawk, jeden z deviatich čiernych jastrabov, ktoré armáda SR zakúpila z USA v rámci modernizácie techniky našich vzdušných síl. V súčasnosti hasiči prerábajú miestnosť bývalej knižnice na druhú garáž pre hasičskú Aviu, taktiež s elektrickou roletovou bránou.

Snímky: Vrtuľník Black Hawk 12.4.2020 naberá vodu na hasenie požiaru v Gaderi. Na fotografii vyššie je miestnosť bývalej knižnice, z ktorej bude druhá garáž. Na snímkach nižšie je záber zo zabíjačky počas vianočných trhov a príprava mladých hasičov z roku 2019.

REKONŠTRUKCIA FUTBALOVÉHO IHRISKA A Z ČINNOSTI TJ

V letných mesiacoch tohto roku sa na našom futbalovom ihrisku vykonala rekonštrukcia hracej plochy ihriska. Z plochy bol odobratý trávnatý povrch s vrstvou zeminy do hĺbky cca 20 – 50 cm. Do pôvodnej zeminy bolo zapracovaných 150 ton jemného piesku a celá plocha bola znivelizovaná. Prevýšenie viac ako 1 meter medzi najvyšším a najnižším miestom na hracej ploche sa tak znížilo o 60 cm, čím sa čiastočne vyrovnal terén a zlepšila sa kvalita trávinatej plochy. Nad rámec projektu bol dodatočne vybudovaný automatický zavlažovací systém, ktorý je zabudovaný v trávinatej ploche. Zálievku plochy ihriska vykoná do dvoch hodín od spustenia polievania.

Dodávateľ: Garden Team, Total Green, s.r.o.

Celkové náklady: 25.027,54 €

Dotácia SFZ: 10.000.- €

Spoluúčasť obce: 9.927,54 €

Závlahový systém: 5.100.- €

Stav: Odovzdané, dobudujú sa už iba futbalové bránky podľa štandardov UEFA.

Snímky: **Rekonštrukcia trávinatej plochy – leto 2020.** Dotáciu zo Slovenského futbalového zväzu sme získali vďaka aktívnej práci s mládežníckymi tímami za predchádzajúce roky (mladšia a staršia prípravka, žiaci, dorast). Pre rekonštrukciu ihriska sme tréningy absolvovali u susedov vo Folkušovej.

Snímky: **Mužstvo dospelých** na jar 2020 od postupu do I. triedy zastavila pandémia Corony. Súťaž suverénne viedli bez jedinej straty bodu; **U13 – Mladší žiaci** odohrali zápasy v sezóne 2020/21 na ihrisku súperov a začali víťazne. Na Bystričke vyhrali suverénne 8:0.

Snímky nižšie: **U11 – Mladšia a staršia prípravka** – deti do 11 rokov a **ukončenie aktívnej rozhodcovskej činnosti rozhodcu Romana Ligasa.**

Z ČINNOSTI JEDNOTY DÔCHODCOV Turčianski seniori v Ďanovej

Vo štvrtok 15. augusta 2019 sa v Ďanovej stretli dôchodcovia z celého Turca. Miestny výbor Jednoty dôchodcov Slovenska v spolupráci s OčÚ Ďanová pripravil pre návštevníkov prechádzku malebnou prírodou. Malý okruh okolo rybníka, veľký okruh cez Boriny. V priestoroch futbalového ihriska dobrovoľníci pripravili chutné občerstvenie a kotlíkový guláš. Približne 230 účastníkov strávilo príjemný letný deň v peknom prostredí s priateľmi z iných obcí. Bolo to posledné spoločenské podujatie, ktoré sa v rámci miestnej jednoty dôchodcov zatiaľ konalo, nakoľko ich ďalšia činnosť je v súčasnosti obmedzená pandemickými nariadeniami.

Snímky: O turistiku v okolí rybníka a posedenie pri guláši bol veľký záujem.

POSVIACKA KAPLNKY V RAKOVE

Obec Rakovo sa za posledné roky výrazne zveľadila a skrásila svoj vzhľad najmä vďaka vyrezávaným sochám a altánkom. Stala sa tak jednou z najkrajších obcí regiónu Turiec. Posledným vyrezávaným dielom je kaplnka Nanebovstúpenia, ktorá sa nachádza v blízkosti cesty vedúcej k železničnému priecestiu. Podobne, ako sa v minulosti ľudia pristavovali pri krížoch v blízkosti ciest, i dnes sú tieto diela predmetom obdivu okoloidúcich. Motívom týchto

diel nie je len vonkajšia krása, ale snaha ponúknuť ľuďom príležitosť trochu sa stíšiť a zastaviť v dnešnej uponáhľanej dobe, aby i srdce mohlo pozdvihnúť vnútorný zrak človeka k nebu. Z toho dôvodu sa obec rozhodla altánok posvätiť. Kaplnka bola posvätená pri ekumenickej pobožnosti v nedeľu 6.9.2020. Bohoslužby sa zúčastnilo asi 120 občanov. Na akcii sa podieľali a výborný guláš navarili Ďanovčania.

Snímka: Kaplnku posvätili miestni duchovní.

VÝLET ČIERNOHRONSKOU ŽELEZNICOU NA LESNÍCKY SKANZEN

Jednou z posledných príležitostí na letný výlet bol autobusový zájazd na Horehronie a Podpoľanie 27.8.2020. Hrštka občanov Ďanovej zareagovala na ponuku občianskeho združenia Nádej človeka z Príbovíc a na konci prázdnin sme sa vybrali na výlet. Previezli sme sa Čiernohronskou železnicou do Lesníckeho skanzenu Vydrovo, navštívili sme hrad v Slovenskej Ľupči a stredoveký kostol v Ponikách. Výletu sa okrem dospelých a starších zúčastnilo aj mnoho detí. Výletníci sa zhodli, že išlo asi o posledný výlet, keďže sa očakávala druhá vlna Covidu.

Snímka: Pri spiatocnej ceste výletníci navštívili hrad v Slovenskej Ľupči.

ZATEPLENIE KULTÚRNEHO DOMU

Kultúrny dom v našej obci prešiel na jeseň roku 2019 výraznou zmenou. Budova bola zateplená, vymenili sa všetky okná a troje dverí. Doterajšie elektrické vykurovacie telesá nahradilo ústredné teplovodné kúrenie s výmenníkom vzduch/voda s tepelným čerpadlom. V okolí budovy boli vybudované nádrže na zachytávanie dažďovej vody a pri terénnych úpravách bola obnovená zeleň. V pôvodnom pláne sa počítalo i s opravou strechy, tú nám však neschválili.

Dodávateľ: PZ Final, s.r.o.

Celkové náklady: 154.078,67 €

Dotácia: 150.000 € - Poľnohospodárska platobná agentúra - nenávratný finančný príspevok

Spoluúčasť obce: 4.078 €

Stav: ukončené, skolaudované.

REKONŠTRUKCIA DOMU SMÚTKU

V posledných rokoch dochádzalo k sadaniu južnej steny. V dôsledku toho výrazne popraskali steny. Išlo už o havarijný stav. Statickým posudkom bolo zistené, že budova má plytké základy, čo spôsobilo daný stav. Zastabilizovanie spodnej strany budovy podbetónovaním pôvodných základov a vybudovanie nádrží na zachytávanie dažďovej vody sa realizovalo v druhej polovici roka 2019. Súčasťou projektu je aj injektáž a omietnutie trhlín na stenách, oprava terasy a spevnenie násypu. Tieto práce sa ešte nezrealizovali.

Dodávateľ: Andrej Ďanovský – stavebné práce

Statický posudok: 1.000 €

Náklady projektu: 30.592,62 €

Dotácia: zrealizované zo zdrojov obce

Uhradené náklady: 13.050 €

Stav: práce zastavené, zmena v projektovej časti

ROZŠÍRENIE KRIŽOVATKY

Križovatka v novej kolónii bola od začiatku nevhodne riešená. V blízkej budúcnosti by vznikol problém s vybočovaním nákladných vozidiel do bočných smerov. Z toho dôvodu prebehli v rámci stavebnej komisie OcÚ rokovania s majiteľom príľahlého pozemku o odkúpení časti pozemku. Cieľom bolo dosiahnuť funkčnosť križovatky vzhľadom na jej zúžený profil. Navrhnuté nové rozmery križovatky boli na mieste odskúšané

smetiarskym vozidlom Brantner. Na základe dohody zúčastnených strán obec odkúpila ornú pôdu v prospech križovatky vo výmere 36 m² za 1.800 €. Ďalej je v pláne vyasfaltovanie povrchu už podľa nových rozmerov.

OPTICKÝ INTERNET

V obci sa buduje projekt „Wifi pre teba“. Ide o voľne dostupnú internetovú sieť na verejných priestranstvách obce. Vybrané miesta sú: šatne TJ, klzisko, multifunkčné ihrisko, materská škola, kultúrny dom, dom smútku, hasičská zbrojnica, obecný park, zvonica, tržnica.

Dodávateľ: Gaya, s.r.o.

Celkové náklady: 15.000 €

Dotácia: 14.250 €

Spoluúčasť obce: 750 €

Stav: prebieha montáž siete.

Zhotoviteľ predloží občanom aj ponuku na zhotovenie domácej prípojky na optický internet. Z toho dôvodu inštalovali v uplynulých dňoch optickú sieť na stĺpoch verejného osvetlenia. Cenovú ponuku firma predloží po skončení prác.

NOVÝ ASFALTOVÝ KOBEREK

Na prelome mesiacov október a november sa na vstupnej ceste do našej obce č. III/2140 realizovala obnova povrchu vozovky vyfrézovaním a položením nového asfaltu v dvoch vrstvách. Obec túto cestu nevlastní, preto sa na projekte nepodieľala, zámer dostala len na vedomie.

Objednávateľ: Správa ciest ŽSK

Dodávateľ: VHS – Asfalty, s.r.o.

Dĺžka obnoveného úseku: 296 m

Cena: 20.903,65 €

Stav: Odovzdané, záruka 60 mes.

Snímka: Nový asfaltový koberec od agáta po začiatok obce.

OSTATNÉ DROBNÉ ÚPRAVY V OBCI

Staré detské preliezky zo škôlky boli umiestnené na nové miesto v športovom areále. Stalo sa tak na žiadosť rodičov, aby počas športových podujatí mali deti stále na dohľad. Terajšie miesto bolo vhodné aj z pohľadu bezpečnosti, nakoľko miesto od cesty oddeľuje plot. Miesto bude osvetlené, pribudne lavička na sedenie a pre dosiahnutie prirodzeného tieňa pred horúčavami budú vysadené stromy.

Priestor vodného kanála pri MŠ bol mierne upravený predĺžením ústia rúry o 5 m. Pôvodný terén sa tak rozšíril a násyp bude ešte upravený.

Posilovňa bola zariadená v suterénnom priestore KD a môžu ju navštevovať zúčastnení z našej obce. O priestor sa stará M. Haliena.

Multifunkčná miestnosť - po rekonštrukcii budovy KD bude knižnica presťahovaná do bývalej obradnej miestnosti, ktorá bude na ten účel upravená. Miestnosť poslúži aj na stretnutia menšej skupiny ľudí, napr. mládeže a dôchodcov. Po skončení obmedzení by sme chceli začať prípravou miestnosti a vytriedením kníh. Budete sa môcť zapojiť.

PLASTOVÁ PLANÉTA?

Bude o pár rokov naša planéta ešte modrá, alebo už len plastová?

Podľa vedcov sme zahltili planétu jednorazovými plastmi. Nielen súš, ale i moria. Mikročastočky z

plastov čistiarne odpadových vôd nevedia spracovať, a tak sa dostávajú aj na náš tanier. Človek vie rozoznať, či na všetko potrebuje mikroténové vrecko a ako treba plastový odpad po použití správne spracovať. Len sa nám nechce.

A aké ponaučenie si vezmeme z tejto pandémie? Chcelo by to trochu pokory, stíšenia a zamyslenia, ako sme sa doteraz k prírode chovali. Otepľovanie, každý rok nový vírus, to sú už dôsledky nášho správania. Už by sme mali začať niečo robiť a učiť sa, ale i deti, chovať sa slušne k prírode aj k ľuďom. Veď sa len obzrime okolo seba aj tu - v našej dedine, okolo tržnice, klziska, altánku pri TJ, či hocikde vedľa cesty: samé špaky, plechovky, PET fľaše, obaly zo sladkostí. Čokoľvek odhodíme na zem i keď máme kôš pod nosom. Robia to už aj deti. Keď dospelí nevedia hodiť odpad do koša, ako to môžu vedieť ich deti? Ak nezmeníme svoje doterajšie spôsoby, ťažko môžeme čakať svetlejšiu budúcnosť.

Jeden redaktor to vystihol celkom presne: *„Pamätajte, že všetko, čo vo svojej slobode teraz odhodíme kdekolvek na zem, jedného dňa z toho toxické látky presiaknuté do spodnej vody vypijú v pohári naše deti. Aká bude potom ich sloboda, keď sa budú musieť liečiť z chorôb, ktoré sme im svojim konaním spôsobili my?“*

VYUŽÍVANIE POZEMKOV OBCI

Na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva č. 31 - 2020 bude v mesiaci december vykonaný súpis využívania obecných pozemkov občanmi. V zmysle platného VZN o užívaní obecných pozemkov má byť občanovi využívajúcemu obecný pozemok na parkovanie, ukladanie dreva, stavebného a iného materiálu vyrubený poplatok za užívanie miesta. Odporúčame občanom, aby pre dlhodobé skládkovanie rôznych materiálov používali svoje pozemky a pre parkovanie si vytvorili miesto napr. posunutím brány alebo plota na svojom pozemku. Niektorí občania to už urobili a majú to pekne. Pristupujeme k tomu na základe sťažností, vysokej miere zaberania pozemkov, či ich úpravám bez súhlasu obce.

V roku 2021 obec plánuje:

- prestrešenie budovy OcÚ
- obnovenie knižnice a spoločenskej miestnosti
- modernizácia domu smútku, oprava terasy
- vodozádržné opatrenia v intraviláne obce

JÚLIA ŠMÁLOVÁ

– UČITELKA, KTOREJ POMÁHALI „VČELIČKY“

Snímka: Manželia Šmálovci na „dni učiteľov“.

Starší ľudia si ešte pamätajú časy, keď na dedinách boli zvyčajne iba traja ľudia, ktorí mali školy. Boli považovaní za veľmi rozumných, v spoločnosti mali autoritu a postavenie hodné úcty. Ľudia si ich vážili a väčšinou dali na ich slovo. Boli to richtár, učiteľ a farár. U nás takéto postavenie zaujímal učiteľ Matúš Dula. Starší si na neho určite dobre pamätajú. Bol známy aj svojou prísnosťou. Nezbedníkov v triede sám trestal, doma ich potom zvyčajne čakala ešte jedna príučka. Takto hovoria o svojom niekdajšom učiteľovi starší pamätníci.

Miesto po ňom zaujala 19 – ročná mladá učiteľka, ktorá zostala v Ďanovej a v tomto roku oslávila úctyhodných 80 rokov. V nasledujúcich riadkoch by sme chceli prejsť rešpekt a uznanie jej učiteľskému povolaniu i učiteľskému stavu ako takému. Na jej učiteľský život si pamätajú o niečo mladšie vekové ročníky. Keď sa vysloví meno „Júlia Šmálová“, väčšinou sa človeku v myslí vynorí Šlabikár. Bola to učiteľka, ktorá s deťmi robila prvé oblúčiky v zošite a trpezlivo učila deti spoznávať prvé písmená. Zjednodušene povedané: naučila nás čítať a písať. Jej žiaci ju poznali ako milú a usmievavú učiteľku s príjemným hlasom a krásnym rukopisom. Ved' si len spomeňme na vysvedčenie písané jej rukou... Mala rada deti a bolo tomu tak aj naopak. Vedela si v triede udržať poriadok a nezbedníkov nazývala „všetečníci“.

Snímka: 1. ročník ZDŠ Ďanová v školskom roku 1960/61.

Júlia Šmálová (Hoffmanová), nar. 5.3.1940:

- Základnú osemročnú školu ukončila v Kremnici v roku 1954.
- Pedagogickú školu pre učiteľov národných škôl v Turč. Tepliciach ukončila v r. 1959.
- 25.8.1959 nastúpila ako učiteľka na ONV-odbor školstva Martin – prac. NŠ Ďanová.
- Od 1.9.1981 bola riaditeľkou NŠ v Ďanovej.
- Od 26.8.1983 učila v ZŠ Príbovce.
- Školský rok 1991/92 začala znovu v Ďanovej (elokované pracovisko ZŠ).
- Do starobného dôchodku odišla 4.3.1996, dokončila však školský rok do 28.6.1996.
- Do r. 1999 ešte krátkodobo zastupovala neprítomných vychovávateľov a učiteľov na elokovanom pracovisku v Ďanovej.
- Čestné uznanie jej bolo udelené v roku 1972 a v roku 1983.

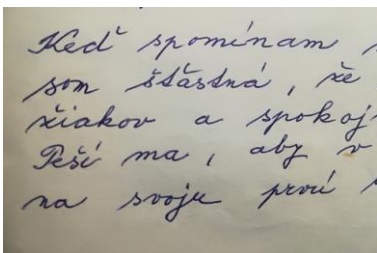
Snímka: 1. a 2. r. ZŠ Príbovce v Ďanovej v šk. r. 1993/94.

Pani učiteľku som listom poprosil, či nám môže niečo prezradiť o svojom učiteľskom živote, čo ju priviedlo k učiteľskému povolaniu a ako sa ocitla v Ďanovej, koľko detí za tie roky odhadom učila, ako si získala priazeň svojich žiakov, či dávala žiakom aj „prasiatka“, či mala niekedy s rodičmi detí nezhody a ako vidí dnešných učiteľov. Keď som si prišiel po odpoveď, pani učiteľka sa mi prihovarila z okna a vyjadrila potešenie, že sme si na ňu spomenuli a vraj sa už teší na „noviny“. Vo svojom liste nám napísala:

„V prvom rade Vám chcem poďakovať za blahoželanie, ktoré si veľmi vážim. Napíšem Vám pár viet o mne a mojom učiteľskom živote.“

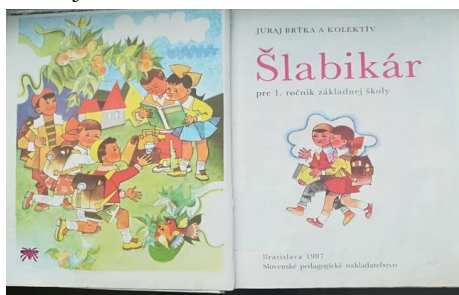
Už od mala som sa hrávala na učiteľku, a to sa mi aj splnilo. Rozhodla som sa ísť na pedagogickú školu. Bola to Pedagogická škola v Turčianskych Tepliciach pre učiteľov národných škôl 1. až 5. ročníka. Po maturite v roku 1959 som dostala umiestenku do Ďanovej. Bola to malotriedka, kde boli spojené ročníky. Mala som aj trošku strach, či to zvládnem. Hneď som dostala prvákov, ktorých bolo 22 a tretiakov, ktorých bolo 14. Spolu 36 žiakov. To bol najsilnejší ročník počas mojej učiteľskej

karriéry. Zvládli sme to spolu veľmi dobre. Deti boli skromné a poslušné.

Snímka: Rukopis z listu J. Šmálovej z novembra 2020.

Neviem koľko detí som počas 37. rokov vyučovala. Boli to dve generácie. Prvákov bolo okolo 500 žiakov. Bolo to dosť náročné. Naučiť ich vydržať sedieť a počúvať, ako sa majú správať v triede. Tieto deti potrebujú veľa trpezlivosti a lásky. Chodili k nám aj deti z Karlovej, Folkušovej i zo Starín (určitú dobu). Za ich usilovnosť som dávala včeličky. Prasiatka som dávala veľmi málo. Nespomínam si ani na nejaké nezhody s rodičmi. Bola to iná doba ako je dnes.

Snímka: Šlabikár prváka z roku 1987 zo ZŠ Príbovce.

Deti bolo treba zaujať. Nacvičovali sme kultúrny program na rôzne oslavy – básničky, pesničky, scény, spev a tančeky. Zahrali sme aj detské divadielko „Javorček“ a iné.

Ja som tiež v obci zastávala rôzne funkcie. Bola som predsedníčka ZPOZ – tam sme robili rôzne akcie. No a hrávali sme aj my občania rôzne divadelné hry.

Dnes to majú učitelia ťažšie. Je iná doba, deti majú iné možnosti. Majú mobily, počítače.

Keď spomínam na uplynulé roky, som šťastná, že som mala dobrých žiakov a spokojných rodičov. Teší ma, ak v dobrom spomínajú na svoju prvú učiteľku.“

Snímka: Učiteľský zbor ZŠ Príbovce v roku 1987.

PANI UČITELKE

Elena Čepčeková

Za prvú čiarku,
čo rúčkou nešikovnou napísala do písanky,
za sladkú hrdosť,
keď po slabikách prečítala som prvé stránky,
za tichú bolesť,
keď pre žiaľ iných do knižky spáchla slza veľká,
za všetko vďaka, pani učiteľka.

Za prvý výlet do nepoznaných zemí,
za prvý údiv nad krásou rodnej reči,
za posmelenie, čo denne dali ste mi,
i pokarhanie za môj prvý prečin,
vďaka, pani učiteľka.

Za jasné svetlo, čo mi rástlo v duši,
za prvé slastné plány do budúcnosti,
za ľudskú veľkosť, čo dieťa len tuší,
za všetko vďaka vrúcna, pani učiteľka.

Blahoželanie od bývalých kolegov zo ZŠ Benice

Priatel'ia sú ako diamanty – zháňajú sa ťažko.
Keď ich máš, žije sa ti ľahko.
Sú to vzácní ľudia, ktorí s nami ladia.

Naša bývalá kolegyňa Julka Šmálová je vzácnym človekom. Bola pre nás priateľkou, človekom plným pochopenia. Nielen my, ale aj stovky jej žiakov si ju pamätajú ako prísnu a zodpovednú učiteľku s láskavým srdcom. Na tvári jej vždy svietil jemný úsmev a vyžarovala z nej dobrota, pokoj, rozvaha. Taká ostala aj na dôchodku. Mnohokrát nás navštívila a vždy priniesla láskavosť, srdečnosť, úsmevy. Čas letí, pribúdajú rôčky, no na svoju milú Julku si radi spomenieme.

**Vážená pani Šmálová, milá Julka,
do nasledujúcich dní, mesiacov, rokov,
želáme veľa šťastných krokov.
V pokoji preži ďalšie roky –
nech ich sprevádza radosť, nádej,
porozumenie a žiadna starosť.
Nech slúži dobre zdravie
a úsmev na tvári stále spokojne žiari.**

Pani učiteľka, k blahoželaniu sa pripájame i my, vaši žiaci a spoluobčania a prajeme Vám všetko najlepšie, najmä zdravie a rodinnú pohodu. Prijmite od nás aspoň tú pomyselnú kyticu kvetov za všetko, čím ste boli pre nás prínosom. Ďakujem, že ste nás nechali trošku nahliadnúť do svojho života a celkom na záver by som chcel za nás všetkých povedať:

Ďakujeme Vám, že ste nás naučili čítať a písať.

Milan Taraba

Jubilanti 2020

Všetkých jubilantov srdečne pozdravujeme a blahoželáme k životnému jubileu.

Nakoľko nebolo možné zorganizovať posedenie, malú pozornosť sme im venovali v miestnom rozhlase krátkym kultúrnym pásmom a každému bol doručený vecný dar.

50 rokov

Ľubica Plešková Ing. Ján Šmál
Pavol Katreniak Alena Jusková
Ivan Ďanovský Dalibor Meňhert
Peter Maťko Mária Kubová

60 rokov

Dagmar Móricová Jaroslav Chromčík
Jozef Kalužník Viera Tarabová
Ján Škuta Viera Kl'učiarová Marián Švábik
Ivan Podhradský Ing. Miroslav Maslák

65 rokov

Ján Herčút Pavel Malina
Rozália Šurabová Ľubica Hamzová
Štefánia Švaňová Jaroslav Podhradský
Oľga Jančigová Ján Klimas Michal Pinke

70 rokov

Anna Kováčiková Milan Kapusta
Ján Revús Mgr. Štefan Harkabus
Jozefa Fedorová Ladislav Nagy

75 rokov

Emília Kubová

80 rokov

Ľudmila Tarabová Júlia Šmálová
Gertrúda Putrová Dušan Šplho

85 rokov

Viera Samčíková

90 rokov

Mária Bernátová
Paula Malinová

Jubilanti 2019 – dodatočne

75 rokov

Ján Kapusta Ján Boďa
Pavol Katreniak Ján Lauček
Drahomíra Zbytovská

80 rokov

Paula Podhradská Anna Šmálová
Ján Hrivnák Rudolf Michálek

85 rokov

Mária Adamová
Irena Krochtáková Ján Švábik

90 rokov

Anežka Šmálová

V ROKU 2019 a 2020 SA NARODILI

Ema SIHELNÍKOVÁ Barbora BUOCIKOVÁ
Lilien PITTNEROVÁ Timea ŠVÁBIKOVÁ
Filip Peter BULKO Alica MAŠTALIRCOVÁ

Vitajte medzi nami.

V ROKU 2019 a 2020 NÁS OPUSTILI

Jozef Kl'učiar, † 2.3.2019, 70 rokov
Viera Kapiášová, † 7.5.2019, 71 rokov
Elena Suráňová, † 22.6.2019, 92 rokov
Jozef Judák, † 19.8.2019, 82 rokov
Želmíra Hlobejová, † 24.8.2019, 85 rokov
Vladimír Hrivnák, † 1.10.2019, 88 rokov
Eva Škutová, † 7.10.2019, 58 rokov
Blažena Švábiková, † 9.11.2019, 83 rokov
Jozef Horváth, † 29.1.2020, 58 rokov
Mária Hrivnáková, † 3.2.2020, 83 rokov
Miloslav Samčík, † 16.2.2020, 85 rokov
Libuša Majerová, † 19.7.2020, 85 rokov

Nech odpočívajú v pokoji.

K Vianociam a novému roku

Milí čitatelia,
prajeme Vám pokojné a požehnané Vianoce,
nech nás v zdraví a v kruhu najbližších
v novom roku stretnú lepšie časy.

Snímka: Vianočne vyzdobený strom P. Šimu.

Vydanie pripravili:

Mgr. M. Taraba, Mgr. A. Šimová, Mgr. E. Pakánová

Spolupracovali:

Ing. M. Ďanovský, PaedDr. J. Záborský, MUDr. J. Gabajová,
J. Šmálová, Ing. J. Kapusta, PhD., S. Pakánová, B. Bukvová

Zdroje: OcÚ Ďanová, ZŠ Benice, GR SC ŽSK

Vydáva: Obec Ďanová Tlač: Fork, s.r.o., Martin
Schválilo obecné zastupiteľstvo uznesením č. 13/2016.

